

MARIEKE GERVERS, PRACTOR CREATIEF VAKMANSCHAP:
 ‘ER ZIT MEER POTENTIE IN MBO-OPGELEIDE VAKMENSEN
 DAN ER IN HET HUIDIGE LEERSTELSEL WORDT UITGEHAALD’

Nieuw masterplan op meta-niveau voor vakmensen

Stichting sSquare heeft een autonome plek gecreëerd waar gepionierd wordt met een Leven Lang Leren voor vakmensen. Oprichter Marieke Gervers gelooft dat er veel meer potentie zit in mbo-opgeleide vakmensen dan er in het huidige leerstelsel wordt uitgehaald. Om deze potentie beter te benutten, wil ze de leerlijn uitbreiden met hoger onderwijs voor vakmensen. Ze bouwt hieraan met een team van visionaire frontrunners uit het mbo, het hbo en het werkveld, maar ziet ook dat er in het huidige beroepsonderwijs eerst nog wat belangrijke bewustwording nodig is. Het hbo zal moeten beseffen dat mbo-gediplomeerde vakmensen ander hoger onderwijs nodig hebben dan havisten. En het mbo moet stoppen aan jonge studenten te beloven dat zij als volwaardige vakmensen de arbeidsmarkt opkomen.

Op de simpele vraag aan docenten uit het mbo en hbo of het beroepsonderwijs onze studenten momenteel optimaal voorbereid op de huidige arbeidsmarkt, zal het merendeel ‘nee’ antwoorden. Toch verandert er, ondanks goede pogingen op alle niveaus, structureel te weinig, want de basisprincipes van het onderwijs blijven intact. Het beroepsonderwijs blijft daardoor steken in oude structuren en patronen, terwijl het werkveld snel transformeert. De mbo-opgeleide doelgroep zou nu volop in de Leven Lang Leren-modus moeten zitten, maar onderzoek toont aan dat deze doelgroep na hun afstuderen juist het minst aan een Leven Lang Leren doet.

NIEUW MASTERPLAN

Een nieuw masterplan op metaniveau is nodig voor de gehele beroepsleer-

lijn om zowel het mbo als het hbo te laten inzien welke spelregels anders moeten en welke stappen daarvoor nodig zijn. Gervers werkt samen met haar team aan dat plan en legt uit welke belangrijke stappen wat haar betreft eerst gezet moeten worden

EEN NIEUW
 MASTERPLAN OP META-
 NIVEAU IS NODIG
 VOOR DE GEHELE
 BEROEPSLEERLIJN

voordat het nieuwe spel gespeeld kan worden. Gervers: ‘Ten eerste zouden we moeten stoppen met het idee dat het initiële mbo-onderwijs eindopleidingen aanbiedt. We kunnen mbo-studenten niet in drie jaar »

opleiden tot projectleider in de bouw, mediamanager of food specialist. Uit de neurowetenschap weten we inmiddels dat executieve functies als plannen, zelfinzicht, organiseren en problemen oplossen, pas tot volle ontwikkeling komen na je twintigste jaar.

LEVEN LANG LEREN VOOR VAKMENSEN

Vrijwel niemand kan dat niveau van leiderschap op zijn negentiende al ontwikkelen, dus waarom communiceren we nog steeds dat je na het mbo klaar bent voor de arbeidsmarkt? Hiermee ondermijnen we de urgentie bij jongeren voor 'een Leven Lang Leren.' Gervers pleit er daarom voor om het mbo naast de havo en het vwo te positioneren en om de leerlijn voor vakmensen te verlengen.

Dat geeft de mbo-opleidingen ruimte om jongeren, na afronding van hun vmbo, een uitgebreide werkveldoriëntatie te bieden binnen de

sector waarvoor ze zich interesseren, ze te trainen voor de basisvaardigheden van hun toekomstige vakmanschap en voor de zogenoemde 21st century skills (bron Kennisnet) en, misschien wel het allerbelangrijkste, om de zaadjes voor een Leven Lang Leren bij ze te planten. Na het behalen van hun mbo-diploma hebben ze een start kwalificatie en kunnen ze, net als havisten en vwo'ers, kiezen voor ongeschoold werk of voor een specialistische vervolgstudie op hetzelfde of op een hoger leerniveau. Hiermee bieden we deze jongeren meer tijd om zich te ontwikkelen tot een veelzijdig vakman en hoeven ouders zich geen zorgen te maken of hun kinderen op hun zestiende jaar wel de juiste studiekeuze hebben gemaakt. Ook zal het verlichting bieden aan mbo-docenten die veel werkdruk ervaren door het idee dat zij er verantwoordelijk voor zijn dat de studenten kant-en-klaar aan de arbeidsmarkt afgeleverd moeten worden.

Ten tweede pleit Gervers voor het ontwikkelen van hoger onderwijs, specifiek voor vakmensen. Door de vele mbo studenten die ze leerde

kennen in haar jaren als opleidingsmanager, durft ze te stellen dat 75 procent van de jaarlijks tachtigduizend afstuderende vakmensen op mbo-niveau 4 zich door kan ontwikkelen naar een hoger denk- en functioneringsniveau. Onderzoek naar studierementen in het hoger onderwijs wijst echter uit dat slechts 25 tot 30 procent van alle mbo4-gediplomeerden een hbo-diploma haalt. Gervers vraagt zich al jaren af waarom we zo veel talentvolle mensen voor hun twintigste jaar laten vertrekken uit de leerlijn, terwijl ze nog niet tot volle bloei zijn gekomen en het werkveld juist vraagt om vakmensen die beter, langer, socialer, hoger en veelzijdiger zijn geschoold.

Dat zo weinig mbo-gediplomeerden succesvol doorstuderen op het hbo is beter te begrijpen als je de gemiddelde mbo-er en havist wat nader bestudeert. Een standaard mbo-gediplomeerde is 19 jaar oud en heeft in zijn schooltijd vooral ervaringsgericht geleerd. Hij heeft al minimaal duizend uur werkervaring opgedaan in z'n stages en heeft daarbij veel beroepsmatige vaar-

*Marieke Gervers
in co-creatie met
ondernemende
creatieve vak-
mensen.*

digheden ontwikkeld. Om naar een hoger functioneringsniveau te gaan, dient zijn denkvermogen aangesproken te worden en getraind. Als dat lukt, leert de doener om op zijn handelen te reflecteren en om wendbaar om te gaan met onverwachte situaties. Een havist daarentegen is pas zeventien jaar oud als deze start aan een hbo-opleiding en heeft vaak nog geen serieuze werkervaring. Zijn vermogen tot denken dient op het hbo juist omgezet te worden naar de praktische beroepspraktijk. Beide doelgroepen hebben dus maar weinig met elkaar gemeen en dienen een verschillende route af te leggen om in hun professionele kracht te komen.

HOGER DENK- EN FUNCTIONERINGSNIVEAU

Gervers is er al doende van overtuigd geraakt dat het hbo-instituut niet automatisch de plek is om praktische vakmensen naar een hoger denk- en functioneringsniveau te brengen. Dat verklaart wat haar betreft ook dat de ontwikkeling van de nieuwe associate degree opleidingsvorm, een tweejarige hbo-opleiding met

eindniveau 5, zo traag op gang komt en in vergelijking tot de traditionele vierjarige bacheloropleiding nog maar zo weinig deelnemers kent. De associate degree academies in Rotterdam en Den Bosch ziet zij wel als goed gelukte en inspirerende voorbeelden, omdat zij zich, in nauwe samenwerking met de mbo-scholen, specifiek richten op hoger onderwijs voor vakmensen. Helaas kwam een soortgelijke samenwerking tussen de mbo- en de hbo-scholen in haar stad Amsterdam niet van de grond en voelde Gervers zich met een groepje vooruitstrevende pioniers genoodzaakt naar een andere route te zoeken om toch hoger onderwijs voor de Amsterdamse mbo-opgeleide vakman vorm te geven.

Ze startten met pionieren in de creatieve sector. Gesprekken werden gevoerd met oudstudenten over de reden waarom zij zo massaal uitvallen in het hbo. De dynamiek van de creatieve sector werd verkend en ze onderzochten waarom het voor net afgestudeerden zo moeilijk was om in deze sector aan het werk te komen. Op basis van die informatie ontwikkelde het practoraat van Gervers een post-mbo broedplaatsmodel, sSquare genaamd, voor ondernemende creatieve vakmensen. Methodieken uit de Hip hop als each-one-teach-one en pay-it-forward werden uitgetoetst en meet-ups werden georganiseerd met succesvolle rolmodellen die de makers zelf aandroegen. Dit wederkerige, informele leren bleek een constructieve manier voor het verder ontwikkelen van de vakmatige skills, het netwerk en het ondernemerschap van de makers.

FORMELE OPLEIDINGSVORM

Tevens bleef sSquare zoeken naar een formele opleidingsvorm op een hoger denk- en functioneringsniveau, zodat vakmensen hun doorontwikke-

ling ook kunnen markeren met een diploma. Totdat bleek dat het volgen van een volledige opleiding helemaal geen grote wens van deze creatieve ondernemende doelgroep was. Ze wilden geen nieuw beroep leren, maar aan het werk en daarnaast vooral nieuwe skillsets ontwikkelen om wendbaar in te kunnen spelen op snelle ontwikkelingen en kansen in hun creatieve sector. Dit deed sSquare besluiten om zich te verdiepen in de mogelijkheden van modulair hoger onderwijs. In verkennende gesprekken met de Examenkamer en de CINOP werd duidelijk dat een module van minimaal vierhonderd

HET MBO MOET
STOPPEN AAN JONGE
STUDENTEN TE BELOVEN
DAT ZIJ ALS VOL-
WAARDIGE VAKMENSEN
DE ARBEIDSMARKT
OPKOMEN

uur volstaat om een skillsset naar een hoger en complexer functioneringsniveau door te ontwikkelen en dat hiervoor officiële kwalificaties bij het Netherlands Qualification Framework (NLQF) aangevraagd kunnen worden. Om te voldoen aan de vereisten, richtte sSquare een eigen stichting op, werd het een private exameninstelling, ontwikkelde eigen hogere onderwijsmodules en bracht deze onder in een nieuwe afdeling van stichting sSquare, genaamd The Learning Hub.

Inmiddels is de eerste module van The Learning Hub door de NCP-NLQF afdeling van CINOP ingeschaald op NLQF-niveau 5 en is deze opgenomen in het nationale register. Dankzij »

deze registratie kunnen werkende vakmensen met een mbo-4 diploma straks hun STAPleervouchers, die het

SQUARE IS EEN
POST-MBO BROED-
PLAATSMODEL VOOR
ONDERNEMENDE,
CREATIEVE VAKMENSEN

ministerie vanaf 2022 gaat aanbieden, verzilveren bij The Learning Hub.

MODULE 'DIDACTIEK VANUIT JE VAKMANSCHAP'

De eerste module 'Didactiek vanuit je Vakmanschap' is bedoeld voor

vakmensen die een educatief programma willen ontwerpen en ergens willen aanbieden, die als zij-instromer willen werken in het mbo-onderwijs of die zich als leermeester door willen ontwikkelen in didactiek en pedagogiek. Uiteraard krijgt zo'n module extra waarde als een werkgever dit NLQF-niveau 5 erkent en het behalen van zo'n module beloont of zelfs als voorwaarde gaat stellen voor de inschaling in bijvoorbeeld een senior-instructeur-salarisschaal. De eerste gesprekken hierover worden al met HR-afdelingen van mbo-scholen gevoerd.

De module 'Ondernemen vanuit je Vakmanschap' is de volgende module die The Learning Hub gaat ontwikkelen op NLQF-niveau 5 in samenwerking met de afdeling Ondernemers ondersteuning van de

gemeente Amsterdam. Het doel is om deze module, ook Engelstalig, op zoveel mogelijk verschillende mbo-scholen aan te bieden voor startende vakmensen die willen gaan ondernemen, maar ook aan statushouders, expats of ervaren ondernemende vakmensen die hun bestaande onderneming naar een volgend level willen brengen. Iedere locatie dit wil aanbieden, betreft daarbij dan z'n eigen werkveldpartners en geeft daarmee een eigen sectorale kleur aan zo'n module. Verder is The Learning Hub in gesprek met spelers uit het werkveld die specialistische modules willen aanbieden op NLQF-niveau 5 voor nieuwe ontwikkelingen waar het reguliere onderwijs niet snel genoeg op kan of wil anticiperen, zoals een BIM module voor de bouwsector.

advertenties

Op zoek naar talent?

Onze Young Professionals zijn breed inzetbaar binnen de onderwijslogistiek en zetten zich graag in voor uw team.

Elaine, Teamleider en Adviseur CvB

Vivianne, Ondersteuner Accreditaties

Elsmeik, Implementatie begeleider Plannen en Roosteren

Femke, Adviseur en Onderwijscoördinator

Fenna, Medewerker Studentenadministratie

Laura, Onderwijscoördinator

Martijn, Adviseur Onderwijslogistiek

Renée, Secretaris Examencommissie

Paula, Procesmanager Onderwijslogistiek

Management Informatie, Evaluatie, Diplomering, Afsluieren, Toetsen, Studietoelagen, Cijferregistratie, Toetsing, Onderwijslogistiek, Inzetplanning, Roosteren, Onderwijs, OER, Matching & Toelating, Inschrijving op onderwijs, Curriculum, Voorlichting & werving, Oriëntatie, Aanmelding

Meer weten, of een Omix Young Professional inzetten? Neem contact op met Iwan Brouns. iwan.brouns@omix.nl | 06 10 00 18 70

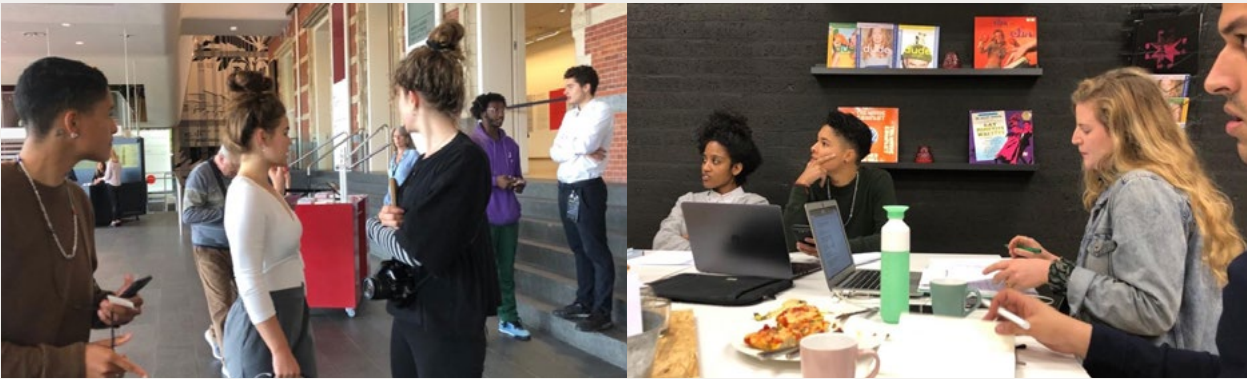

GRATIS
DOWNLOAD

**Educator
STUDIEGIDS**

- ✓ ONLINE GIDSEN MAKEN
- ✓ ALLE GIDSEN IN 1 STIJL
- ✓ IEDEREEN 1 VERSIE

DOWNLOAD: PRAKTIJKVOORBEELDEN VAN
LANDSTEDE | ROC MENSU ALTING
ROC A12 | HELICON OPLEIDINGEN

Foto's genomen bij broedplaats sSquare en in het Stedelijk museum waar de eerste deelnemers aan de hogere onderwijsmodule 'Didactiek vanuit je vakmanschap' een educatieprogramma dienden te ontwikkelen (Challenge). Twee deelnemers hielden er een aanstelling bij het museum aan over.

BROEDPLAATS

Stichting sSquare heeft, met haar broedplaats voor creatieve makers, haar private exameninstelling en met de hogere onderwijsmodules van The Learning Hub, geen ambitie om zelf een groot onderwijsinstituut voor vakmensen te worden. Ze wil vanuit haar onafhankelijke pionierspositie de bestaande instituten voor

HET DENK-
VERMOGEN DIENT
TE WORDEN
AANGESPROKEN EN
GETRAIND

het beroepsonderwijs inspireren door het helikopterperspectief in te brengen, door nieuwe mogelijkheden te verkennen en door nieuwe paden voor en met deze instituten aan te leggen. Gervers gelooft dat het mbo zichzelf onnodig beperkt zolang het zijn aanbod als eindopleidingen blijft positioneren en zijn rol enkel blijft zien als speler op middelbaar niveau.

Er kan eenvoudig omgeschakeld worden naar een model van een vakmanschapsschool, geïnspireerd op

het Amerikaanse community college model, waar de praktisch lerenden hun leven lang terecht kunnen voor op-, bij- en omscholing op meerdere niveaus. Gervers pleit voor een eigen modulair hoger onderwijsaanbod op deze vakmanschapsscholen, want daarmee wordt de basis van een Leven Lang Leren voor hun doelgroep en hun werknemers gelegd. Het hbo hoeft dit niet te zien als concurrentie, want deelname aan deze modules zal startende vakmensen juist enthousiasmeren om in de leerlijn te blijven en wellicht ook een tweejarige associate degree-opleiding of een bachelor te volgen op het hbo.

Met verschillende aanbieders en mogelijkheden op hoger onderwijsniveau 5 zal er meer kennis ontwikkeld worden en zal dit de samenwerking in de gehele beroepsleerlijn versterken. Als de vakmanschapsscholen nu

Marieke Gervers

de zaadjes voor het Leven Lang Leren al beter gaan planten bij hun studenten, zullen onze vakmensen later de weg naar nieuwe modules en opleidingen ook veel beter gaan vinden, zodra de omstandigheden verderop in hun carrière daarom vragen. ■

MARIEKE GERVERS BEGON HAAR CARRIÈRE ALS RUIMTELIJK VORMGEVER EN HAD DAARNA VERSCHILLENDE FUNCTIES IN DE CREATIEVE SECTOR. VERVOLGENS WAS GERVERS VIJF JAAR MANAGER VAN HET ART & ENTERTAINMENT COLLEGE BIJ HET ROC VAN AMSTERDAM. SINDS 2015 IS ZE PRACTOR CREATIEF VAKMANSCHAP EN RUNT ZE HAAR EIGEN INNOVATIEPLATFORM BINNEN HET MBO, WAAR ZE ZICH ALS ONDERNEMENDE INNOVATOR INZET VOOR EEN BETERE FACILITERING, WAARDERING EN PROFILERING VAN AFGESTUDEERDE (CREATIEVE) VAKMENSEN. IN 2016 STUDEERDE ZE SUCCESVOL AF AAN DE MASTER CROSSOVER CREATIVITY (HKU) WAAR ZE HAAR KENNIS OVER CROSS-SECTORALE SOCIALE INNOVATIE VERGROOTTE, EEN DIVERS NETWERK OPBOUWDE EN ZICH DE LAATSTE CREATIEVE METHODIEKEN ZOALS DESIGN THINKING EIGEN MAakte. VANUIT HAAR ONTWERPENDE ONDERZOEK WERD IN 2018 STICHTING SQUARE OPGERICHT, DIE INMIDDELS BESTAAT UIT EEN BROEDPLEK VOOR AFGESTUDEERDE CREATIEVE VAKMENSEN, EEN PRIVATE EXAMENINSTELLING EN THE LEARNING HUB, EEN PLEK WAAR GEPIONIERD WORDT MET EEN LEVEN LANG LEREN VOOR VAKMENSEN. MEER INFO, ZIE: WWW.THELEARNINGHUB.AMSTERDAM